

Marktconsultatie IP BP2, MR2

Inleiding

Het Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard (HHSK) is, in het kader van waterkwaliteitsverbetering, voornemens een aanbesteding voor te bereiden voor de toepassing van fosfaatbindende klei (FBK) in de Bergse plassen te Rotterdam. Dit staat bekend als maatregel 2 van het 'Integraal plan Bergse plassen 2', verder afgekort tot 'MR2'.

Voorafgaand aan deze aanbesteding voert HHSK een marktconsultatie uit om inzicht te krijgen in de markt, de toepasbaarheid van MR2 en de wijze waarop de inkoop ervan het beste kan worden aanbesteed.

De uitkomsten van deze marktconsultatie worden gebruikt bij de verdere voorbereiding van de aanbesteding, te beginnen met het intern 'Aanbestedingsvoorstel'.

Achtergrond en opgave

Het Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard (hierna: HHSK) is verantwoordelijk voor het waterbeheer in het gebied tussen Rotterdam, Schoonhoven en Zoetermeer. Tot de kerntaken behoren het waarborgen van waterveiligheid, het zorgen voor voldoende en schoon oppervlaktewater en het beheer van waterkeringen en watersystemen.

Binnen het beheergebied van HHSK liggen de Bergse plassen, bestaande uit een Voorplas en een Achterplas. De belangrijkste kenmerken van het projectgebied zijn:

- Totale oppervlakte: 92 hectare (46 ha per plas)
- Gemiddelde waterdiepte: circa 2,0 – 2,5 meter
- Waterpeil: circa -2,85 m NAP ($\pm$ 2 cm)
- Verblijftijd water: circa 200 dagen
- Ligging: stedelijk gebied (Rotterdam, Hillegersberg-Schiebroek)

De oevers van de plassen zijn grotendeels bebouwd met woningen. Daarnaast bevinden zich op de eilanden recreatiewoningen. Delen van met name de Achterplas zijn in eigendom van particulieren (variërend van kleine percelen tot circa 6 hectare, waaronder Plaswijckpark).

In het verleden zijn reeds maatregelen getroffen om de waterkwaliteit te verbeteren, waaronder het deels afzanden van de waterbodem en het afvissen van brasem. Hoewel deze maatregelen aanvankelijk effect hadden, is in de afgelopen jaren gebleken dat de fosfaatconcentraties nog steeds te hoog zijn om een stabiel, helder en plantenrijk watersysteem te realiseren en te behouden.

Uit recente metingen blijkt dat de totale fosforconcentratie in de Bergse plassen circa 0,18 mg/l bedraagt, met een ortho-fosfaatconcentratie van circa 0,05 mg/l. Hiermee wordt de KRW-streefwaarde (circa 0,09 mg/l) structureel overschreden en bevindt het systeem zich in een eutrofe tot polytrofe toestand. Deze verhoogde nutriëntenbelasting belemmert het realiseren en behouden van een helder en ecologisch stabiel watersysteem.

De Bergse plassen zijn daarnaast aangewezen als Kaderrichtlijn Water (KRW)-waterlichamen. Dit betekent dat HHSK verplicht is om tijdig maatregelen te treffen om de ecologische waterkwaliteit te verbeteren en te voldoen aan de gestelde normen.

Uit recent onderzoek blijkt dat de waterbodem nog steeds een belangrijke bron van fosfaat vormt. Opgeslagen voedingsstoffen in de sliblaag kunnen onder bepaalde omstandigheden opnieuw vrijkomen, bijvoorbeeld door bodemverstoring of veranderingen in chemische omstandigheden. Om deze interne belasting te beperken, is binnen het Integraal Plan Bergse plassen 2 (IP BP II) voorzien in de toepassing van fosfaatbindende klei (FBK).

Het doel van deze maatregel is het duurzaam binden van fosfaat in de waterbodem, zodat het niet langer beschikbaar is voor algengroei en het watersysteem zich kan ontwikkelen naar een stabielere ecologische toestand.

Op basis van eerdere onderzoeken en praktijkervaring heeft HHSK een voorkeur voor toepassing van fosfaatbindende klei op basis van lanthaan als werkzame stof.

Met deze marktconsultatie wil HHSK inzicht verkrijgen in de markt van leveranciers en uitvoerders, en verkennen hoe een oplossing op basis van lanthaanhoudende fosfaatbindende klei in de praktijk kan worden geleverd en toegepast. De uitkomsten van deze consultatie worden gebruikt bij de verdere voorbereiding van de aanbesteding.

Voorgenomen maatregel

Binnen het Integraal Plan Bergse plassen 2 is voorzien in de toepassing van een maatregel gericht op het verminderen van de interne fosfaatbelasting in de waterbodem. Maatregel 2 (MR2) betreft het toepassen van FBK in de Bergse plassen.

Het doel van MR2 is het duurzaam binden van fosfaat in de waterbodem, zodat dit niet langer beschikbaar is voor algengroei en het watersysteem zich kan ontwikkelen naar een stabielere en ecologisch gezondere toestand.

De toepassing van fosfaatbindende klei vindt plaats door het materiaal over het water te verspreiden, waarna het naar de bodem zakt en fosfaat bindt in het sediment.

Op basis van eerdere onderzoeken, praktijkervaring en uitgevoerde toepassingen (onder andere in de Kralingse Plas en de Bleiswijkse Zoom) heeft HHSK een voorkeur voor toepassing van fosfaatbindende klei op basis van lanthaan als werkzame stof.

De marktconsultatie richt zich daarom primair op oplossingen waarbij gebruik wordt gemaakt van lanthaanhoudende fosfaatbindende klei.

HHSK hanteert hierbij als uitgangspunt de toepassing van fosfaatbindende klei op basis van lanthaan. Indien marktpartijen van mening zijn dat een alternatieve oplossing aantoonbaar gelijkwaardige prestaties levert ten aanzien van fosfaatbinding, stabiliteit en milieueffecten, kunnen zij dit gemotiveerd aangeven.

In het kader van deze marktconsultatie wordt tevens onderzocht op welke wijze de levering en toepassing van fosfaatbindende klei in de praktijk wordt georganiseerd, en in hoeverre dit als één integrale opdracht dan wel als afzonderlijke activiteiten wordt uitgevoerd.

Doel van de marktconsultatie

Het doel van deze marktconsultatie is om inzicht te verkrijgen in de markt en de praktische toepasbaarheid van de voorgenomen maatregel.

Meer specifiek beoogt HHSK met deze marktconsultatie:

- inzicht te verkrijgen in het aantal en type marktpartijen dat in staat is FBK op basis van lanthaan te leveren en/of toe te passen;
- inzicht te krijgen in de wijze waarop lanthaanhoudende FBK in de praktijk wordt toegepast, inclusief dosering, verspreiding en randvoorwaarden;
- te verkennen hoe de werking en effectiviteit van MR2 objectief kan worden aangetoond;
- inzicht te verkrijgen in de wijze waarop levering en toepassing in de markt worden georganiseerd (integraal of gescheiden);
- input op te halen voor het opstellen van realistische en proportionele technische specificaties en contractvoorwaarden voor de aanbesteding.

HHSK richt zich in deze marktconsultatie primair op oplossingen op basis van lanthaanhoudende FBK.